

TALOUSARVIOALOITE 187/2004 vp

Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän vuokraton korottamiseen

Eduskunnalle

Opintotuen tarkoituksena on mahdollistaa opiskelu sosioekonomisesta taustasta ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja opintolainasta. Opintotuki on vastikkeellinen sosiaaliturvan muoto, joka korvaa päätoimisesta opiskelusta koituvia kuluja. Tuen saamisen edellytyksenä on riittävä eteneminen opinnoissa: opiskelijan on saatava riittävästi opintoviikkoja. Opintotuki on myös tarveharkintainen ja veronalainen etuus, eli opiskelijan tuloja seurataan vuositulotarkastelun kautta.

Opintotuen asumislisä korvaa 80 % opiskelijan kuukausittaisista opiskeluaikaisista asumiskustannuksista 214,44 euroon asti. Tämän vuokraton ylittävän osan opiskelija maksaa täysimääräisesti itse. Suurin mahdollinen kuukausittainen asumislisä on siis 171,55 euroa. Kelan tilaston mukaan lukuvuonna 2002/2003 asumislisän saajia oli 155 277, ja heidän keskimääräinen vuokransa 31.3.2003 päävuokralaisena oli 271 euroa kuukaudessa. Viimeisten kymmenen vuoden aikana asumislisää saavien opiskelijoiden asumiskustannukset ovat nousseet 74 %. Opiskelijoista yli 70 prosentilla asumiskustannukset ylittävät ylimmän korvattavan määrän. Noin puolella asumislisän saajista vuokra ylittää nykyisen vuokraton, eikä opintotukilaisa määritelty asumislisän vuokratto vastaa todellista vuokratasoa.

Lähtökohtana tulee olla opiskelijoiden ja muun väestön asumisen tuen tason yhtenäisyys.

Tämä periaate on myös opetusministeriön opintotukea ja opiskelijoiden opintososiaalista asemaa koskevassa toimenpideohjelmassa (OPM työryhmämuistiot 28:2003), joka esittää asumislisän vuokraton korottamista 252 euroon. Toimenpideohjelmassa ehdotetaan opiskelijoiden opintososiaaliseen asemaan kokonaisuudistusta, josta näyttää toteutuvan vain opintolainan verovähennysoikeus. Myös opintotuen vaihtoehtoja vuonna 2001 selvittänyt Kannustava opinto tuki -työryhmä (OPM työryhmämuistiot 18:2002) kannatti ensisijaisena toimenpiteenä asumislisän vuokraton korottamista 252 euroon.

Vuokraton korottaminen kohdentuu kaikille asumislisän saajille niin toisella kuin korkeasteellakin asuinpaikasta riippumatta. Tuki myös kohdentuu varsinaisille opiskelukuukausille. Asumislisän vuokraton korottaminen vastaamaan paremmin todellisia asumiskustannuksia toisi asumislisää nostavalle opiskelijalle kuukausittain lisää tukea enimmillään noin 30 euroa. Uudistus tulisi voimaan 1.8.2005.

Mikäli opintotuki saatetaan vastaamaan paremmin opiskelijoiden todellisia opiskelukustannuksia, opiskelijoiden on mahdollista keskittyä päätoimisemmin opiskeluun, ja pelkästään toimeentulon vuoksi tehty työ vähenee. Muutos koventaa opiskelijoiden opintojen aikaista toimeentuloa ja siten myös lyhentää valmistumisaikoja.

Teemme myös asiaa koskevan lakialoitteen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

TAA 187/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2005 talousarvioon momentille 29.70.55
lisäyksenä 11 250 000 euroa opintotuen*

*asumislisän vuokraton korottamiseen
252 euroon.*

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Antti Kaikkonen /kesk
Pia Viitanen /sd
Mikaela Nylander /r
Satu Taiveaho /sd
Tatja Karvonen /kesk
Hanna-Leena Hemming /kok
Arja Alho /sd
Anneli Kiljunen /sd
Ilkka Taipale /sd
Marjaana Koskinen /sd
Janina Andersson /vihr

Antti Rantakangas /kesk
Susanna Rahkonen /sd
Lauri Oinonen /kesk
Oras Tynkkynen /vihr
Terhi Peltokorpi /kesk
Jukka Gustafsson /sd
Jutta Urpilainen /sd
Rauno Kettunen /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Minna Lintonen /sd